

Prof. dr hab. Maciej Stobiecki
Profesor emerytowany
Instytut Chemii Bioorganicznej PAN
Noskowskiego 12/14
61-704 Poznań

Poznań 15.11.2023

**Ocena rozprawy doktorskiej Pani mgr Katarzyny Salamon-Krokosz
przygotowanej w Szkole Nauk Ścisłych na Wydziale Chemii Uniwersytetu A. Mickiewicza
pod kierunkiem Pana Prof. dr hab. Henryka Koroniaka,
zatytułowanej: „Synthesis and properties of fluorinated amino acid derivatives”,
przygotowanej w języku angielskim, tytuł rozprawy doktorskiej w języku polskim:
„Synteza i właściwości fluorowanych pochodnych aminokwasów”**

Oceniana rozprawa doktorska Pani **mgr Katarzyny Salamon-Krokosz** została przygotowana w formie monografii napisanej przez Kandydatkę w języku angielskim. W jej skład wchodzi dziewięć rozdziałów. Cztery ostatnie z nich stanowiły: Podsumowanie, Wnioski oraz Streszczenie (napisane w języku angielskim), ostatni rozdział stanowi Streszczenie w języku polskim. W rozprawie doktorskiej znajdują się ponadto: Lista skrótów i Odnośniki literaturowe, zawierające 184 pozycje literaturowe. Ponadto zawiera spis zaprezentowanych w czasie przygotowywania rozprawy doktorskiej posterów i wystąpień ustnych na konferencjach naukowych oraz rozpraw naukowych w czasopiśmie z indeksem wpływu (IF) (trzy) oraz dwóch w czasopiśmie bez IF.

* Głównym celem rozprawy doktorskiej była synteza fluorowinylowych pochodnych czterech aminokwasów: fenyloalaniny, alaniny, waliny i leucyny. Synteza tych pochodnych wymagała przeprowadzenia szeregu syntez w których otrzymane zostały produkty pośrednie przed uzyskaniem produktów końcowych. Na wielu etapach syntezy otrzymywane produkty pośrednie występowały jako mieszaniny izomerów. Procentowy skład izomerów w mieszaninach otrzymywanych w czasie poszczególnych reakcji był zależny od kilku czynników. Od mocy zastosowanych zasad, rozpuszczalników i oraz temperatury w której prowadzone były reakcje. Na ostatnim etapie syntezy były otrzymywane produkty fluorowinylowane, pochodne fenyloalaniny, alaniny, waliny oraz leucyny, występowały one w mieszaninach poreakcyjnych jako mieszaniny izomerów: liniowych lub cyklicznych – pochodne laktamowe.

Kandydatka przeprowadziła również próby syntezy fluorowanych aminokwasów z wykorzystaniem chiralnych kompleksów niklu (II), były to pochodne leucyny i kwasu asparaginowego. Niestety nie uzyskała satysfakcjonujących wyników w przypadku trzyetapowej syntezy pochodnej kwasu asparaginowego (Fmoc-Df-Asp-OAll). W czasie przygotowywania rozprawy doktorskiej do analizy strukturalnej uzyskiwanych w czasie prowadzonych syntez związków Doktorantka wykorzystowała szereg metod fizykochemicznych (NMR ^1H , ^{13}C i ^{19}F , chromatografu gazowego sprzężonego ze spektrometrem mas wyposażonym w jonizację poprzez bombardowanie cząsteczek analitu elektronami o energii 70 eV (GC-MS) oraz wysokorozdzielczego spektrometru mas z analizatorem czasu przelotu z jonizacją poprzez elektrorozpraszanie (ESI) oraz metod krystalografii Rtg).

Dużo informacji na temat struktury fluorowinyloch aminokwasów otrzymywanych na drodze reakcji Horner'a-Wardsworth'a-Emmons'a możliwe było dla pochodnych alkoholowych, aldehydowych oraz estrowych wybranych do syntez aminokwasów i ich pochodnych. Na podstawie stałych sprzężenia sygnałów fluorowych w widmach NMR ^{19}F Doktorantka potwierdziła struktury otrzymanych związków. W przypadku interpretacji danych z widm masowych GC/MS rejestrowanych z jonizacją poprzez bombardowanie elektronami (EI) interpretacja zarejestrowanych danych na chromatogramach całkowitego prądu jonowego oraz widmach masowych jest nie pełna. Na prezentowanych w pracy doktorskiej widmach masowych i chromatogramach całkowitego prądu jonowego brakuje danych na temat mas cząsteczkowych substancji wpływających z kolumny chromatografu gazowego do komory jonizacyjnej oraz informacji czy w widmach MS zarejestrowane zostały jony molekularne (M^{**}) produktów reakcji oraz nie zostały opisane na chromatogramach całkowitego prądu jonowego wartości czasów retencji (R_t) pików, prawdopodobnie pochodzących od substratów obecnych w analizowanych mieszaninach. Również składy elementarne jonów $[\text{M}+\text{Na}]^+$ w wysokorozdzielczych widmach pozornych jonów molekularnych nie są podane w sposób prawidłowy, konieczne jest we wzorze sumarycznym umieszczenie atomu sodu.

Kandydatka w swojej pracy wykorzystowała również skutecznie teorię funkcjonału gęstości (DFT, ang. density functional theory) – jeden z filarów metod kwantowo-mechanicznych, służących do modelowania struktury cząsteczek związków chemicznych. Zostały ustalone najniższe energie dla poszczególnych konformerów dla form kilku związków

o strukturach liniowych (7 związków), iminolowych (również 7 związków) oraz cyklicznych (2 związki).

W ocenianej rozprawie Pani Salamon – Krokosz przedstawione zostały również wyniki badań krystalograficznych wybranych związków, wykonane zostały na różnych dyfraktometrach, wyposażonych w systemy chłodzące badane kryształy do 100°K. Obróbkę zebranych danych oraz redukcję zebranych danych wykonano korzystając z oprogramowania CrisAlisPRO i Olex2. Struktury krystalograficzne zostały rozwiązane i udokładnione przy pomocy programów ShelXT i ShelXL.

Oceniana praca napisana w języku angielskim zawiera wiele błędów maszynowych, co utrudniało zrozumienie czytanego tekstu, jednak nie miało to zasadniczego wpływu na wartość merytoryczną recenzowanej. rozprawy doktorskiej

Wniosek końcowy

Na podstawie mojej oceny rozprawy doktorskiej Pani K. Salamon-Krokosz mogę stwierdzić, że Kandydatka jest sprawnym badaczem syntetykiem w zakresie syntezy fluorowych pochodnych aminokwasów i legitymuje się odpowiednim dorobkiem naukowym, co upoważnia ją do ubiegania się o stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk chemicznych, zgodnie z ustawą: Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.). W świetle powyżej przedstawionych faktów zwracam się z wnioskiem do Rada Naukowej Dyscypliny Nauki Chemiczne Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu o nadanie Pani Katarzynie Salamon-Krokosz stopnia naukowego doktora.

Maciej Stobiecki

